

Kommunförbundet Skåne

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

VALLE 2.0

SLUTRAPPORT

Mars 2019

Innehållsförteckning

Inledning	3
Sammanfattning	3
Projektidé och förväntade resultat	5
Projektets resultat, mål och indikatorer	8
Arbetsätt	11
Kommunikation, spridning och påverkansarbete	13
Uppföljning och utvärdering	16
Användande av resultat	17
Kommentarer och tips	18
Projekt-, samverkans- och kontaktpartners	20
Förkortningar	21

Inledning

Här följer slutrapporten för ESF- projektet VALLE 2.0 som Kommunförbundet Skåne (KFSK) bedrev under perioden 2016-02-01 – 2018-12-31. Projektets syfte var att stödja och främja samverkan kring och utveckling av validering. Det överordnade målet var etablerandet av en regional stödplattform för validering i Skåne.

Projektet var inriktat mot validering inom olika verksamhetsområden och nivåer samt med olika inriktning, mål och syfte. Därmed involverade VALLE 2.0 aktörer från ett brett spektrum av verksamhetsområden.

I rapporten beskrivs bakgrunden till, genomförandet av och resultaten från projektet. Vidare redovisas de kunskaper och erfarenheter samt rekommendationer som det utmynnade i. Slutligen beskrivs hur arbetet nu fortskrider i Skåne.

Med undantag från detta inledande stycke samt de avslutande sammanställningarna över medverkande aktörer och förkortningar, motsvarar denna text helt den rapport som sänts in till ESF-rådet.

Det är här på sin plats att rikta ett varmt tack till alla som på olika sätt och i olika sammanhang bidragit till arbetet inom VALLE 2.0!

Sammanfattning

VALLE 2.0 var ett utvecklingsprojekt som syftade till att stödja och främja samverkan kring och utveckling av validering i Skåne. Det övergripande målet var etablerandet av en regional stödplattform för validering. Utgångspunkt för projektet var att validering är en generell metod som kan tillämpas inom olika verksamhetsområden och för olika syften. Därmed kom VALLE 2.0 att intressera och engagera en rad olika aktörer inom skilda områden. I projektet medverkade företrädare för kommunal vuxenutbildning (Vux), kommunala arbetsmarknadsenheter (AME), Arbetsförmedlingen (AF), högre utbildning, folkbildning, ideella organisationer, kompletterande aktörer till AF med flera aktörer.

Projektet och dess föregångare, förstudien VALLE, var kopplade till det regionala kompetensförsörjningsarbetet och utvecklades som följd av initiativ inom ramen för Kompetenssamverkan Skåne (KoSS), Region Skånes samverkanskonstellation för arbetet. I KoSS ingår, förutom Region Skåne, Arbetsförmedlingen, Länsstyrelsen i Skåne län, Lärosäten Syd (samverkansorgan för de fyra lärosätena i Skåne) samt Kommunförbundet Skåne (KFSK).

Med KFSK som projektägare genomfördes under 2014 förstudien VALLE, med stöd av Europeiska socialfonden (ESF). Det var under arbetet med förstudien som syftet med samt målen och utgångspunkterna för VALLE 2.0 utkristalliserades. Detta skedde i nära dialog med ett brett spektra av aktörer i Skåne samt med aktörer i andra delar av landet (flertalet av dessa kom att bli partners i VALLE 2.0). På basis av förstudien utarbetades under 2015 genomförandeprojektet VALLE 2.0; medel söktes och beviljades av ESF och projektet kunde starta 160201.

Projektets huvudinriktning var att verka för ökad kvalitet och legitimitet i den validering som genomfördes och initierades. Detta bland annat för att öka möjligheterna till överförbarhet av valideringsresultat från ett verksamhetsområde till ett annat. På så sätt skulle värdet för individen av validering både öka och breddas. Detta innebar att fokus riktades både mot utveckling inom ett verksamhetsområde och samverkan mellan flera.

Grundbultarna i VALLE 2.0 var projektets tre arbetsgrupper:

- Vux – företrädare för kommunal vuxenutbildning
- HUB – företrädare för lärosäten
- Iflf – företrädare för verksamheter riktade till individer som anses stå längre från arbetsmarknaden

Det var inom dessa som det mer konkreta utvecklingsarbetet genererades, detta i kraft av kunskaps- och erfarenhetsutbytet samt dialogen inom grupperna. Det fanns även en ambition om att få grupperna att interagera med varandra och påbörja gemensamma utvecklingsprocesser. Detta kunde dock endast uppnås i begränsad omfattning och då mellan Vux och Iflf-grupperna.

VALLE 2.0:s inriktning var att bygga strukturer för samverkan och utveckling av validering, inte att i sig utveckla konkret verksamhet såsom nya modeller för validering. Dock fanns målsättningen att projektet skulle medverka till att konkret samverkan utvecklades mellan de medverkande aktörer, så kom även att ske. Inom Iflf-gruppen kom ett antal pilotförsök samt projekt att initieras och genomföras, projekten med finansiering från bl.a. Myndigheten för ungdoms och civilsamhällesfrågor (MUCF). Inom Vux-gruppen arbetades fram konkreta verktyg för registrering och uppföljning av validering samt arrangerades kompetensutvecklingsinsatser för personal med mera. När det gällde HUB-gruppen kom fokus av olika skäl att i huvudsak att riktas mot kunskaps- och erfarenhetsutbyte, inte gemensamt utvecklingsarbete.

Av stor betydelse för VALLE 2.0 var även den samverkan som etablerades med aktörer i andra delar av landet samt med nationella myndigheter och andra nationellt verksamma aktörer. I detta ligger även samverkan med aktörer verksamma på den nordiska arena och i Finland. Sammantaget innebar detta att projektet hade tillgång till en ömsesidig kanal för kunskaps- och erfarenhetsutbyte som kopplade samman lokalt verksamma aktörer i Skåne med aktörer i andra delar av landet (och i andra länder) samt på andra nivåer. Det innebar även att VALLE 2.0 fick kollegor i det nationella påverkansarbete som visade sig vara nödvändigt. Bland dessa aktörer kan föras fram ESF-projektet Blekinge Kompetensvalidering (BKV), Validering Väst samt Nordiskt nätverk för vuxnas lärande (NVL).

Det övergripande mål som VALLE 2.0 arbetade mot kom under projekttiden att förändras, eller snarare, vidgas. Från att avse en plattform för validering kom det att avse en plattform för utbildning och arbetsmarknadsinsatser för vuxna. Bakgrunden till denna förändring/utveckling står att finna i att det inom projektet blev allt mer tydligt att validering sällan eller aldrig står för sig självt. Det är en metod inom ramen för en större helhet där något sker före och något sker efter valideringen. Ett exempel: Validering inom Vux utmynnar i stort sett alltid i konstaterandet att individen behöver kortare eller längre kompletterande utbildning. Om då inte samverkan sker kring utbildning riskerar den positiva effekten av validering, i detta fall förkortad studietid, att gå förlorad.

Detta i kombination med att det inom KoSS våren 2017 togs initiativ till just en vidgad plattform, innebar att förutsättningarna fanns på plats att inkludera validering som en integrerad och central del av denna plattform. Under hägn av KoSS kom därefter en arbetsgrupp, i vilken projektledningen för VALLE 2.0 ingick, att arbeta fram en principmodell för en plattform för utbildning och arbetsmarknadsinsatser för vuxna. Tyvärr avstannade detta arbete våren 2018 som följd av det inom KoSS rådde delade meningar om inriktningarna för det framtida regionala kompetensförsörjningsarbetet. Dock har arbetet fortsatt i nära dialog mellan AF och KFSK samt involverande VUX och AME i de skånska kommunerna.

VALLE 2.0 nådde därmed inte fullt ut det mål som från våren 2017 var definierat som etablerandet av en regional plattform för utbildning och arbetsmarknadsinsatser. Samtidigt kan

det konstateras att arbetet med plattformen inte var förfelat. Som tidigare nämnts lever det vidare och utvecklas fortsatt, i dialog mellan kommuner och AF. Vidare fortlever två av projektets arbetsgrupper, Vux och Ifif. I grupperna arbetar man fortsatt med de olika initiativ som tagits och de processer som genererats. Därmed förvaltas och utvecklas merparten av de resultat och effekter som projektet uppnådde. Grupperna är även involverade i plattformsdialogen.

VALLE 2.0 verkade under en tid då validering blev en allt viktigare fråga i en rad olika sammanhang. Därmed kom nya initiativ att tas kring frågan, inte minst på den nationella nivån. Några av dessa var till del kända när projektet utarbetades och när det startade, andra var det inte. Det var nödvändigt för projektet att bevaka, beakta och i viss mån försöka påverka dessa olika initiativ, inte minst viktiga i sammanhanget var de som togs av Valideringsdelegationen. Bakom detta låg att VALLE 2.0 stod för en syn på validering som var bredare och därmed inkluderade fler verksamhetsområden och syften, än vad som kännetecknar delegationens hittillsvarande arbete. VALLE 2.0 har därför, i samverkan med aktörer i andra delar av landet, arbetat för att få delegationen att vidga sina vyer.

Detta innebär inte en kritik av vad Valideringsdelegationens arbete, direkt eller indirekt, har utmynnat i. Den allt övervägande delen av arbetet har bejakats inom VALLE 2.0 och fått stor betydelse inom Vux och HUB-gruppernas verksamhetsområden. Detta bör framgå av vad som redovisas i slutrapporten. Den invändning som har artikulrats av VALLE 2.0 är att delegationen i mer begränsad omfattning intresserat sig för validering inom andra verksamhetsområden än det formella utbildningssystemet och branschmodeller för validering; det vill säga validering riktad till individer som anses stå längre från arbetsmarknaden.

VALLE 2.0 avslutades, efter förlängd projekttid 181231.

PS. Varför namnet VALLE? Namnet stod från början inte för något, det var ett sätt att under skrivandet av projektansökan få lite variation, inte bara skriva projektet varenda gång. Något projektnamn var då ännu inte påtänkt. Men så uttyddes det till: Validering Av Livslångt Lärande Effektiv – och så fick det bli.

Projekttid och förväntade resultat

VALLE 2.0 har sin grund i initiativ inom ramen för Kompetenssamverkan Skåne (KoSS), Region Skånes samverkanskonstellation för det regionala kompetensförsörjningsarbetet. I KoSS ingår, förutom Region Skåne, Kommunförbundet Skåne (KFSK), Arbetsförmedlingen (AF), Länsstyrelsen i Skåne län samt Lärosäten Syd.

2013 enades man inom KoSS att ansöka om medel för en förstudie från ESF avseende ett eventuellt framtida projekt kring regional samverkan och utveckling av validering i Skåne. Medel beviljades och under 2014 genomfördes förstudien VALLE med KFSK som projektägare. På basis av VALLE utarbetades under 2015 en ansökan om ett genomförandeprojekt inom ramen för ESF PO 1:2, återigen med KFSK som projektägare och fortsatt inom ramen för KoSS. Ansökan beviljades och VALLE 2.0 startade 160201. Projektet avslutades, efter förlängd projekttid, 181231.

Det övergripande syftet med projektet VALLE 2.0 var att främja samverkan kring och därmed utveckling av validering i Skåne. En bärande utgångspunkt för projektet var att validering är en generell metod som kan tillämpas inom och mellan olika verksamhetsområden samt för olika syften. Att så är och bör vara fallet hade tydligt framkommit i kunskaps- och erfarenhetsutbytet samt dialogen med olika aktörer under förstudien VALLE. Vidare ansågs utgångspunkten vara i överensstämmelse med EU:s rekommendation kring validering samt med den gängse svenska definitionen av validering: ”Validering är en process som innebär en strukturerad bedömning, värdering, dokumentation och ett erkännande av kunskaper och kompetens som en person

besitter oberoende av hur de förvärvats” (Validering m.m. – fortsatt utveckling av vuxnas lärande; Regeringen, Ds 2003:23).

VALLE 2.0 hade därmed som ambition att samla aktörer från olika verksamhetsområden inom vilka man direkt eller indirekt arbetar med och/eller intresserar sig för validering. Detta innebar vidare att projektet avsåg att involvera aktörer med olikartade motiv och syften vad gäller validering, med utgångspunkt från deras olika roller, ansvar och uppgifter.

Huvudmålet med VALLE 2.0 var etablerandet av en regional stödplattform för validering i Skåne:

- Innebärande
 - Ökat utbud av validering
 - Ökad tillgänglighet av validering
 - Gemensamt utvecklingsarbete avseende validering
- Främjande
 - Jämförbarhet
 - Likvärdighet
 - Överförbarhet
- Syftande till
 - Höjd kvalitet på validering
 - Stärkt legitimitet av validering

Stödplattformen avsågs, i linje med det övergripande syftet, att involvera och engagera aktörer från ett brett spektra av verksamhetsområden i Skåne, såsom:

- Kommunal vuxenutbildning (Vux)
- Kommunala arbetsmarknadsenheter mtsv. (AME)
- Yrkehögskola (YH)
- Lärosäten
- Arbetsförmedlingen (AF)
- Folkbildning
- Idéburen sektor
- Kompletterande aktörer till AF
- Arbetsgivare

Inom dessa områden engagerades ett antal aktörer som medfinansierande projektpartners i de olika arbetsgrupper som utgjorde kärnan i VALLE 2.0. Men samtidigt har dessa grupper och ej heller projektets övriga verksamheter varit låsta. Nya partners har under projektiden tillkommit, vilket har upplevt som positivt av ursprungsaktörerna.

Jämsides med att involvera regionala aktörer skulle projektet även samverka med aktörer i andra delar av landet samt med nationella myndigheter m.fl. – såsom:

- Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH)
- Myndigheten för civilsamhälls- och ungdomsfrågor (MUCF)
- Arbetsförmedlingens HK
- Skolverket

- Validering Väst
- Blekinge Kompetensvalidering (BKV)
- Nordiskt Valideringsforum AB

Under projektets gång vidgades gruppen till att även omfatta bland andra:

- Nordiskt Nätverk för vuxnas lärande (NVL)
- Dala Valideringscentrum

Vidare avsågs att etablera någon form av transnationell samverkan kring validering och under projektet etablerades kontakt och samverkan med den finska organisationen Suomen Setlementtiliitto (<https://www.setlementti.fi/pa-svenska/>).

VALLE 2.0 kom även att vara i återkommande dialog med Valideringsdelegationen, som regeringen beslutade om i november 2015. Delegationens huvudsyfte är att arbeta fram en nationell strategi för validering i linje med EU:s rekommendation kring validering; arbetet ska slutrapporteras senast 191231.

VALLE 2.0 syftade alltså till fördjupad regional samverkan kring och utveckling av validering i hela dess bredd och på olika nivåer samt utifrån olika syften. Detta skulle uppnås och få långsiktig stabilitet genom etablerandet av en plattform. Projektet hade däremot inte som syfte eller mål att utveckla och bedriva validering inom olika verksamhetsområden. Dock kan projektet sägas ha haft som syfte att främja och stödja sådant arbete – och så kom även att ske.

Därmed är det aktörer i Skåne som bedriver eller intresserar för validering som utgjort projektets huvudmålgrupp, inte presumtiva validanter. Vidare har aktörer i andra regioner samt nationellt verkamma aktörer utgjort viktiga samverkansparter för projektet. Detta vad gäller såväl kunskaps- och erfarenhetsutbyte som utvecklingsarbete, men även kring gemensamt påverkansarbete. Det sistnämnda inte minst genom att i olika sammanhang föra fram behovet av ett brett synsätt rörande validering.

I och med att VALLE 2.0 inte varit direkt involverat i valideringsverksamhet har inte frågan om en jämn könsfördelning i konkreta verksamheter varit aktuell. Däremot har den bild av validering som bekräftande könsstereotypa yrkesval som förstudien utmynnade i ytterligare förstärkts. Den validering som sker inom ramen för Vux och branschmodeller är i huvudsak summativ och utgår från individers arbetslivserfarenheter vilka i de flesta fall är könsstereotypa – kvinnor valideras gentemot kvinnodominerade branscher/yrken, män gentemot mansdominerade. Validering i sig bryter inte dessa mönster så länge valideringen sker gentemot kravprofiler inom en bestämd bransch eller ett bestämt yrke. Det kan endast ske om valideringens fokus riktas mot individens samlade kompetensprofil och hur kombinationer av kompetenser kan möta profiler inom olika branscher/yrken.

När det gäller aktörerna i projektet så har könsfördelningen varit relativt jämn. Dock, vad gäller medverkande studie- och yrkesvägledare (SYV) var i stort sett alla dessa kvinnor; SYV är ett starkt kvinnodominerat yrke.

Under projektets gång började det bli allt mer och mer uppenbart att idén om en regional stödplattform som enbart innefattade validering inte var ett optimalt mål. Redan under förstudien hade idén om en plattform börjat problematiseras, men då inte formulerats i ett alternativ. Under VALLE 2.0 gjordes ett antal konstateranden och togs initiativ som gjorde att målet kom att omdefinieras.

En frågeställning som sällan eller aldrig beaktas när man talar om validering och för den delen även när det gäller att starta utbildningar är: Hur många presumtiva validanter respektive studerande finns det? Utgångspunkten är i stället att arbetslivet efterfrågar så och så många, ergo vi validerar och startar utbildningar. Men hur många är egentligen valideringsbara gentemot de kravprofiler som ställs upp (inom t.ex. Vux och branschmodeller), och hur många har förutsättningar att klara de utbildningar som startas? Man fokuserar bara på en sida av myntet. En valideringsplattform som etableras baserat på ett sådant synsätt kan utmynna i en välfungerande operativ verksamhet med få eller inga deltagare.

Det andra konstaterandet, som tydligt artikulerades i förstudien, är att validering är en metod inom ramen för en verksamhet – sällan eller aldrig en verksamhet i sig. Validering förutsätter i de allra flesta fall att något sker innan och något sker efteråt, såsom kartläggning och kompletterande utbildning. En plattform som fokuserar enbart på samverkan kring validering riskerar att leva sitt eget liv, frikopplad från den eller de verksamheter som erbjuder individen det som sker före och det som sker efteråt. Ett exempel: Validering inom Vux utmynnar nästan undantagslöst i ett behov av kortare eller längre kompletterande utbildning. Om samverkan då är begränsad till frågan om validering och inte även samverkan kring utbildning, riskerar de vinster som valideringen är tänkta att generera – såsom förkortad studietid – att gå förlorade. Slutsatsen blir att samverkan kring validering bör ske inom ramen för en större helhet, innefattande samverkan kring verksamheterna som sådana, inte enbart kring metoden validering.

Under 2017 togs inom ramen för KoSS initiativ till ett utvecklingsarbete rörande en regional plattform för utbildning och arbetsmarknadsinsatser för vuxna. Bakgrunden var att man ville få en tydligare koppling mellan det strategiska arbetet och de olika operativa verksamhetsområdena. Detta initiativ var i linje med de ovan redovisade konstaterandena inom VALLE 2.0. Därför föll det sig naturligt att den nu tänkta, vidgade plattformen kom att utgöra det övergripande målet för projektet.

Från våren 2017 fördes en kontinuerlig dialog kring plattformen inom ramen för en arbetsgrupp kopplad till KoSS. I arbetsgruppen deltog, tillsammans med företrädare för Region Skåne, Länsstyrelsen och AF, projektledningen för VALLE 2.0 och då även som företrädare för KFSK. Under hösten 2017 färdigställde arbetsgruppen en relativt konkret principskiss för plattformen. Den definierade vilka verksamhetsområden som avsågs ingå samt syfte, mål och ett antal utvecklingsområden, varav validering var ett. Arbetet kring plattformen avstannade våren 2018. Detta som följd av oklarhet kring KoSS framtida roll och uppgifter. Dock har arbetet fortsatt i dialog mellan KFSK och AF.

Det förhållandet att Valideringsdelegationen kom att etableras och verka under projektiden har på olika sätt påverkat arbetet inom VALLE 2.0. Även andra statliga utredningar, som inte var fullt kända vid projektstart har kommit att påverka. Detta gäller även nationella projektinitiativ, såsom ESF-projektet Regiovux. Denna påverkan kommer att behandlas på annan plats i rapporten.

Projektets resultat, mål och indikatorer

I förra avsnitten nämndes att arbetet inom VALLE 2.0 kom att påverkas av olika mer eller mindre kända nationella initiativ. Det var därför nödvändigt och även önskvärt att förhålla sig till och beakta dessa i projektarbetet. Detta medförde att det löpande gjordes omprioriteringar och att fokus riktades mer mot övergripande frågeställningar och problemområden än mot de konkreta operativa utvecklingsområdena.

Däremot sågs de sistnämnda som integrerade delar i dialogen kring en regional stödplattform för utbildning och arbetsmarknadsinsatser för vuxna, som initierades inom ramen för KoSS. Det var

inom denna plattform som både den nödvändiga samverkan och de nödvändiga medlen (såväl interna som externa) skulle kunna genereras. Därmed sågs det gemensamma utvecklingsarbete som bedrevs i den av KoSS tillsatta arbetsgruppen, i vilken VALLE 2.0:s projektledare och biträdande projektledare ingick, som allt viktigare för att kunna uppnå projektets syfte och mål; och då inte minst vad gällde de konkreta resultaten och effekterna.

En avgörande händelse i den process som ledde fram till ovanstående fokusförskjutning var att KFSK genom VALLE 2.0, från årsskiftet 2016/17 kom att medverka i Skolverkets ESF-projekt Regiovux rörande samverkan kring regionalt yrkesvux. Inom projektet var validering ett av de prioriterade områdena. KFSK:s medverkan i Regiovux koordinerades fullt ut med VALLE 2.0. Den biträdande projektledaren kom under 2017 att på halvtid fungera som regional projektmedarbetare för Regiovux; under 2018 gällde samma för VALLE 2.0:s projektledare. Regiovux kom att bli en del av arbetet kring plattformen. Med visst fog kan regionalt yrkesvux sägas vara en av orsakerna till att initiativet till plattformen togs inom KoSS; i regelverket kring regionalt yrkesvux stadgas att kommuner utöver att samverka kring utbildningar, har att samråda kring utbildningsutbudet med regionalt utvecklingsansvarig (RUA) och AF. Formerna för och innehållet i samrådet var en del i diskussionen kring plattformen.

Under den period som arbetsgruppen kring plattformen verkade fungerade den som de facto styrgrupp för VALLE 2.0. Vid arbetsgruppens månadsvisa möten redogjordes för hur arbetet och dialogen inom projektet fortskred samt vilka satsningar och prioriteringar som rekommenderades.

Tyvänn avstannade dialogen kring plattformen under våren 2018 då det framkom att det inom arbetsgruppen och inom KoSS, fanns olika uppfattningar kring vad som kan anses ingå i ett regionalt kompetensförsörjningsarbete samt kring vilka prioriteringar som borde göras. Projektets och KFSK:s tolkning är att skiljelinjen gällde huruvida insatser, utbildningar m.m. riktade till individer som anses stå längre från arbetsmarknaden kan anses ingå i ett regionalt kompetensförsörjningsarbete eller ej. Projektet och KFSK:s ståndpunkt var att de kan och bör ingå; tolkningen är att även AF delade denna ståndpunkt. Dock har en separat dialog mellan KFSK och AF kring saken fortgått sedan hösten 2018, inom vilken kunskaperna och erfarenheterna från VALLE 2.0 och Regiovux är viktiga komponenter.

Vad gäller KoSS har sedan hösten 2018 ett mer omfattande översynsarbete initierats av Region Skåne, innebärande att hela samverkansstrukturen kring det regionala kompetensförsörjningsarbetet analyseras. I skrivande stund har detta inte nåtts vägs ände. Dock har färdigställts ett, av extern konsult utarbetat, förslag som nu är uppe till diskussion med samverkansparterna inom KoSS. Även i denna diskussion förs kunskaperna och erfarenheterna från VALLE 2.0 och Regiovux samt från plattformsdialogen fram av KFSK.

Valideringsdelegations arbete har varit av stor betydelse för VALLE 2.0. Det som delegationen direkt och – framför allt – indirekt har genererat är viktigt för utvecklingen av validering lokalt, regionalt och nationellt. Med indirekt avses de olika satsningar som berörda statliga myndigheter gjort sedan delegationen sjuösettes. Sammantaget har detta inneburit att det, vad gäller validering inom Vux, högre utbildning (inklusive YH) och branschmodeller, i dag finns anvisningar, stödmaterial, utbildningar m.m. som kan och bör användas. För VALLE 2.0:s del har det varit av särskild betydelse att ta del av (och i viss mån kunnat påverka) vad Skolverket arbetat fram. Delar av detta är specifikt för Vux och projektet rekommenderar Vux-aktörer i Skåne att ta del av och använda sig av Skolverkets material. Annat, såsom webbutbildning och högskolekurs, är användbara inom olika verksamhetsområden; dessa utbildningar rekommenderar vi alla valideringsintresserade i Skåne att ta del av.

Även Universitets- och högskolerådets (UHR) arbete har varit betydelsefullt ur ett regionalt perspektiv. Detta tillsammans med att Malmö universitet redan från start låg i framkant vad gäller bedömning av reell kompetens och kunde fungera som draglok, har väsentligt lyft frågorna inom lärosätena i Skåne. Samtidigt har det dock inneburit att lärosätena över tid kommit allt mer ur fokus i VALLE 2.0; det interna utvecklingsarbetet inom lärosätena samt de initiativ som UHR tagit har fått prioritet .

Det Valideringsdelegationen genererat har alltså på ett positivt sätt påverkat arbetet inom VALLE 2.0 vad gäller validering inom det formella utbildningssystemet och branschmodeller. Det har underlättat processerna inom två av projektets arbetsgrupper: Vux-gruppen och HUB-gruppen (högre utbildning). Däremot har det i liten omfattning haft betydelse för arbetet inom den tredje arbetsgruppen: Ifif-gruppen. Denna grupp samlar aktörer som bland annat har fokus på individer som anses stå längre från arbetsmarknaden: AME, AF, folkhögskolor, studieförbund, idéburna organisationer, kompletterande aktörer till AF m.fl.

Delegationen utgår inte från det breda synsätt kring validering som karakteriserat VALLE 2.0; ett synsätt som delas av en rad aktörer i andra delar av landet och inom andra EU-länder. Därmed har projektets arbete när det gäller validering inom andra områden än det formella utbildningssystemet och branschmodeller försvårats. Att delegationen skulle arbeta utifrån ett snävare perspektiv var till del förväntat när projektet startade. Men samtidigt fanns förhoppningen om att det skulle vara möjligt att påverka delegationens synsätt.

För att kunna uppnå merparten av de konkreta resultat och effekter som projektet eftersträfvade, krävdes ett utvecklingsarbete kring validering inom verksamheter riktade till individer som anses stå längre från arbetsmarknaden (Ifif-gruppen). Resultaten och effekterna handlade om dels kvalitet och legitimitet inom verksamheterna, dels samverkan med och överförbarhet till andra verksamhetsområden.

Ett lyckosamt arbete kring detta hade förutsatt ett uttalat intresse och stöd från nationella aktörer, av vilka merparten var/är involverade i Valideringsdelegationen. Därmed kan det ha ställt sig svårt för dem att stödja ett utvecklingsarbete kring validering inom områden som inte beaktas av delegationen. Däremot har en nordisk aktör intresserat sig för och på olika sätt befrämjat arbetet inom Ifif-gruppen (och projektet i dess helhet), nämligen Nordiskt nätverk för vuxnas lärande (NVL); nätverkets och projektets syn på validering sammanfaller.

Sammantaget medförde ovanstående att, vad gäller Ifif-gruppens arbete, mycket kom att handla om påverkansarbete samt kunskaps- och erfarenhetsutbyte. Detta kom även att ske i samverkan med aktörer i andra delar av landet samt nationellt verksamma organisationer.

Sammanställning över konkreta resultat och effekter samt processer, utgående från avstämningsrapport i samband med projektets analys- och planeringsfas:

- Plattform för utbildning och arbetsmarknadsinsatser för vuxna
 - Fördjupad principmodell för plattformen utarbetad i hägn av KoSS
 - Fortsatt utvecklingsdialog med AF, baserad på bl. a. principmodellen
- Likvärdighet, jämförbarhet och överförbarhet av validering inom och mellan verksamhetsområden
 - Utveckling påbörjad kring kopplingar mellan kriterier i OCN-moduler* och kursmål i yrkeskurser (Vux)
 - Information om och spridning av NVL:s kvalitetsmodell för validering; tillämpbar inom alla olika verksamhetsområden (därmed gemensam vokabulär).
- Gemensam paketering av valideringsprocessen
 - Del av arbetet kring plattform

- Kvalitetssäkring/certifiering inom Iflf-gruppens verksamhetsområden
 - Del av arbetet kring plattform
 - Spridning av OCN-metoden i Skåne; fler aktörer i Skåne använder den i dag än 2016
- Nya valideringsverksamheter inom Iflf-gruppens områden
 - Pilotförsök kring validering av generella kompetenser, Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet (NBV) och Burlövs kommun (AME)
 - Projektet Vidare, validering av unga inom KAA (Kommunala aktivitetsansvaret gällande unga); samverkan Landskrona stad, Folkuniversitetet m.fl. (finansiering MUCF)
 - Ung Valle, validering av unga inom fritidsgårdar (mtsv.); projekt i samverkan Fritidsforum, Uppsala kommun m.fl. (finansiering MUCF)
 - ASF-Valle, pilotförsök kring validering inom arbetsintegrerade sociala företag (ASF); Coompanion Skåne samt olika ASF (finansiering Region Skåne)
 - Ledare i öppen fritidsverksamhet, validering av anställda, samverkan Fritidsforum och Kommunal
- Manual/checklista kopplad till jämställdhet o. tillgänglighet
 - Påbörjat arbete, ej slutfört
- Statistikhantering
 - Mall för registrering och uppföljning av validering Vux framtagen. Implementerad i Malmö stad samt Helsingborgs och Lunds kommuner
 - Spridning inom och utanför regionen pågår
- Transnationell samverkan
 - Kontakt etablerad med och återkommande dialog förs med Suomen Setlementtiliitto kring samverkansprojekt; involverade Fritidsforum, Validering Väst m.fl.

*) OCN – Open College Network, modulbaserad modell för validering av icke formellt och informellt lärande; används av aktörer inom Iflf-gruppens verksamhetsområden. Utvecklas i Sverige av Nordiskt Valideringsforum.

Arbetsätt

VALLE 2.0 verkade under en period då validering och med validering sammanhängande frågor, kom allt mer och mer i fokus inom en rad olika områden. Bakgrunden står i mångt och mycket att finna i två omständigheter: kompetensbristen i arbetslivet samt den så kallade flyktingkrisen. Detta innebar, som tidigare framförts, att projektet hade att förhålla sig till initiativ och processer som inte var fullt kända när det utarbetades och ej heller när det startade. Samverkan och samarbete med aktörer utanför regionen blev mer nödvändigt och omfattande än vad som kanske från början var tänkt och planerat. Dock, hörnstenarna i VALLE 2.0 kom att vara de tre arbetsgrupperna: VUX, Iflf och HUB (även om den sistnämndas roll över tid avtog).

Arbetet i de tre grupperna har i stort följt samma utvecklingslinje. Initialt kretsade mycket kring vad validering är. Detta var inte helt förväntat. Merparten av aktörerna hade varit med i dialogen under förstudien, så Vad-frågan trodde vi var relativt utredd. Orsaken till att den trots detta blev central under projektets första år, torde ha att göra med att aktörerna kopplade samman Vad med Hur. Därmed kom man att se till vad som skilde åt och inte till vad som förenade. Fokus riktades mot de enskilda träden, inte mot skogen som sådan. Detta blev tydligt vid den första gemensamma workshopen för Vux- och Iflf-grupperna; konsensus präglade inte workshopen.

Med tiden förändrades synsätten och samstämmighet kom till stånd kring att validering är en generell metod tillämpbar inom olika verksamhetsområden och för olika syften. Hur-frågan kom därmed i fokus och då med utgångspunkt från varje verksamhetsområdes specifika förutsättningar (roll, uppgift, ansvar, intresse och syfte). Men samtidigt innebar den tidigare processen kring Vad att man nu kunde identifiera likheter kring Hur. Nu kunde man se både de enskilda träden och skogen.

En bidrag orsak till att så kunde ske var att en av projektparterna – Helsingborgs stad – arbetade med validering inom såväl Vux som AME och hade påbörjat ett arbete med att länka samman validering inom de både verksamheterna. Så här i efterhand kan det tänkas att det hade varit mer produktivt om vi i projektet hade vänt på steken och gått från Hur till Vad, i stället för tvärtom. Det vill säga i grupperna börjat med att identifiera likheter i Hur och på sätt kondenserat fram Vad.

Det tredje utvecklingsområdet rörde roller, ansvar och organisation samt ledning och resurser kring validering. Detta styrs i mångt och mycket av inom vilket verksamhetsområde validering genomförs. Men här blev det möjligt att identifiera en gemensam modell för att kvalitetssäkra valideringsprocessen oaktat inom vilket område och för vilket syfte valideringen genomförs. Modellen är NVL:s kvalitetsmodell för validering. Den är utarbetad just för att kunna appliceras på valideringsprocesser inom vitt skilda verksamhetsområden. Samtidigt innebär den att aktörerna får en gemensam vokabulär för att beskriva processen. Detta i sig underlättar identifierandet av likheter och beröringspunkter mellan validering inom olika områden och för olika syfte.

Inom Vux-gruppen kom ett fördjupat arbete att bedrivas kring Hur-frågan. Detta genomfördes från januari 2017 koordinerat med KFSK:s engagemang i Skolverkets ESF-projekt Regiovux och därmed även i nära dialog med myndigheten. Arbetet har framförallt gällt att ge spridning åt och väcka intresse för det stödmaterial och de utbildningar kring validering som Skolverket utarbetat (i viss mån har projektet varit delaktigt i utformandet av materialet/utbildningarna).

Vidare har inom gruppen arbetats fram program för återkommande kunskaps- och erfarenhetsseminarier för yrkeslärare inom Vux. Två sådana genomfördes under projektet, 2017 och 2018, och en tredje kommer att genomföras i april 2019. Träffarna har samlat drygt 100 yrkeslärare. De har genomförts i samverkan och med stöd av Skolverket.

Inom Vux-gruppen har även arbetats fram en mall för registrering och uppföljning av validering inom Vux. Mallen innebär att det blir möjligt att få fram tillförlitlig statistik kring validering och då inte minst statistik kring förkortad studietid i kraft av validering. I dagläget har den formen av ett Excel-ark, men förhoppningen är att resurser kan tillskjutas som gör det möjligt att paketera den på ett mer användarvänligt sätt. Mallen är nu implementerad inom Vux i Malmö, Helsingborg och Lund; målsättningen är att samtliga kommuner i Skåne ska anamma den. Den har även förmedlats till andra regioner. Malmö stad har inom VALLE 2.0 varit drivande i arbetet.

Jämsides med sitt engagemang i VALLE 2.0 har Vux i Malmö stad arbetat fram och sjösatt en ny organisation för validering inom Vux. Den innebär att all yrkesinriktad vuxenutbildning inleds med en valideringsprocess. Det vill säga samtliga som påbörjar en utbildning involveras i validering. Detta innebär inte att alla genomgår hela processen, i vissa fall avbryts den efter kartläggning, i andra efter fördjupad kartläggning men i en del fall löper den på till bedömningsfasen och kan utmynna i förkortad studietid för den studerande. Inom Vux-gruppen råder enighet om att "Malmö-modellen" är efterföljansvärd och andra kommuner rekommenderas att tillämpa den. En väsentlig fördel är att Malmö-modellen innebär att validering blir en naturligt integrerad del i utbildningar (i linje med statliga intentioner).

Inom Iflf-gruppen har arbetet centrerat kring kunskaps- och erfarenhetsutbyte, samverkan samt kvalitet och legitimitet. Deltagarna i gruppen representerar ett brett spektra av olika aktörer och verksamhetsområden, som tidigare nämnts är den gemensamma nämnaren att alla är involverade i aktiviteter riktade till individer som anses stå längre från arbetsmarknaden. Detta har inneburit att arbetsgruppsmötena kommit att bli tillfällen för ömsesidigt och givande kunskaps- och erfarenhetsutbyte, med validering som utgångspunkt. Vidare har utbytet öppnat upp för konkret

samverkan mellan aktörerna (några exempel återfinns under ”Projektets resultat, mål och indikatorer”).

Frågorna om kvalitet och legitimitet är centrala för aktörerna i Ifif-gruppen. Men då deras verksamheter och den validering som bedrivs inom dessa inte är på agendan för Valideringsdelegationen, måste arbetet kring kvalitet och legitimitet i stor utsträckning baseras på varje enskild aktörs intresse, motivation och resurser. Kvalitetsfrågan kan sägas ha kanaliseras till att medverka till att informera om och ge spridning åt OCN-modellen för validering, detta då vid projektstart enskilda kommuner och studieförbunden tillämpade den samt intresse hade visats från ytterligare kommuner och organisationer. Under projektets gång kom även den av Validering Väst utvecklade KUB-modellen med i bilden. Både OCN- och KUB-modellen kan anses vara i linje med NVL:s kvalitetsmodell för validering. Under 2018 enades AME i de nordöstska kommunerna om att anamma OCN-metoden inom sina verksamheter, detta sker med stöd av medel från Finsam. (Och som en ”bieffekt” av projektet implementeras KUB-modellen nu i Finland av VALLE 2.0:s finska samverkanspart Suomen Setlementtiliitto.)

VALLE 2.0 har under hela projekttiden haft kontinuerlig dialog med Nordiskt Valideringsforum (OCN-metoden) och Validering Väst (KUB-modellen) kring information, spridning och utveckling av validering inom de verksamhetsområden som Ifif-gruppen omfattar – den dialogen fortsätter efter projektslut.

Kvalitet i validering är nära förbundet med legitimitet i validering. Genom att kunna påvisa att den verksamhet som bedrivs sker på ett tillförlitligt sätt, ökar sannolikheten att de resultat som uppnås tillmäts ett värde för individen i förhållande till arbetslivet och/eller vidare studier. Men om inte verksamheten som sådan anses vara en del av den nationella valideringsstrukturen räcker det inte med att kunna påvisa kvalitet i det som görs. VALLE 2.0 har därför på olika sätt arbetat för att få in de verksamhetsområden som Ifif-gruppen representerar i det nationella ”tänkandet” kring validering; ett påverkansarbete som bedrivits i nära samverkan med aktörer i andra delar av landet. Detta arbete redovisas under ”Kommunikation, spridning och påverkansarbete”.

Kommunikation, spridning och påverkansarbete

Arbetet inom VALLE 2.0 har präglats av kontaktskapande och relationsbyggande. Detta har skett på en rad olika nivåer: lokalt, delregionalt, regionalt, nationellt och transnationellt; syftet har varit flerdelat:

- Intressera fler aktörer i Skåne att engagera sig i projektet
- Påverka aktörer i Skåne att anamma det som utvecklats inom och/eller rekommenderas av projektet
- Kunskaps- och erfarenhetsutbyte samt gemensamt utvecklingsarbete med aktörer i andra regioner samt transnationellt
- Påverkansarbete gentemot nationella myndigheter m.fl.

Formerna för arbetet har varierat: allt från återkommande arbetsmöten för en begränsad krets, till välbesökta nationella konferenser.

När det gäller regionala arrangemang i projektets regi har dessa varit dels mer generella kring validering som sådan, dels mer specifika vad gäller verksamhetsområden. En del av dessa har genomförts i samverkan med Blekinge Kompetensvalidering (BKV); nedan följer en sammanställning över de viktigaste.

- 160302 – Kick Off seminarium/workshop i samband med projektstart (c. 50 d.)
- 161201 – Avstämningsseminarium i samverkan med BKV (c. 100 d.)

- 170906 – Seminarium för AME/AF m.fl. I (c. 40 d.)
- 170929 – SYV högre utbildning seminarium/workshop (c. 15 d.)
- 171005 – Yrkeslärasträff Vux I – seminarium/workshop i samverkan med BKV (c. 130 d.)
- 171108 – Seminarium för AME/AF m.fl. II (c. 30 d.)
- 180523 – NVL:s kvalitetsmodell – seminarium i samverkan med BKV (c. 25 d.)
- 181126 – Yrkeslärasträff Vux II – seminarium/workshop (c. 90 d.)

Bedömningen är att arrangemangen, av deltagarna, uppfattats som intressanta och givande och att de därmed bidragit till en ökad förståelse för samt ett ökat engagemang kring validering.

VALLE 2.0 har, tillsammans med BKV med flera aktörer, även genomfört nationellt inriktade arrangemang:

- 170509-10 – Nationell valideringskonferens (c. 180 d.)
- 180322 – Breddad Validering, nationell workshop (c. 60 d.)

Den förstnämnda genomfördes i Karlshamn, med BKV som huvudarrangör. Vid konferensen presenterades validering ur en rad olika perspektiv, i linje med VALLE 2.0 breda synsätt. Merparten av delseminarierna visade hur man konkret och praktiskt kan arbeta med validering inom olika verksamhetsområden. En del av dessa stod projektpartners i VALLE 2.0 för.

Den sistnämnda genomfördes i Stockholm och samlade aktörer från olika delar av landet som arbetar med validering inom samma områden som Iff-gruppens aktörer. Vid workshopen diskuterades hur man tillsammans skulle kunna stärka legitimiteten i det man gör och hur få nationella myndigheter att ansluta sig till en bredare syn kring vad som kan innefattas i begreppet validering.

Till detta kan även läggas att projektpartner i VALLE 2.0 ledde ett välbesökt delseminarium kring validering (utgående från arbetet inom Iff-gruppen) på MUCF:s rikskonferens 1 december 2017.

Vid 2018-års nationella valideringskonferens i Gävle (181113-14) ledde projektledaren för VALLE 2:0 tillsammans med projektledaren för BKV ett gemensamt delseminarium (2 x c. 40 d.). Vid seminariet presenterades erfarenheterna från projekten, med fokus på det regionala perspektivet.

Utöver ovanstående har projektledare för VALLE 2.0 återkommande deltagit vid olika nationella aktörers arrangemang som direkt eller indirekt hade bäring på validering; bland dessa kan framföras:

- Reglab:s och SKL:s Kompetensförsörjningsdagar
- Valideringsdelegationens konferenser/seminarier m.m.
- Skolverkets konferenser/seminarier m.m.
- SKL:s konferenser/seminarier/nätverksmöten

Vidare har projektledare medverkat för information och dialog kring validering inom olika delregionala, regionala och nationella konstellationer, såsom:

- AME- och Vux-nätverken Familjen Helsingborg
- Fritidsforum

- Coompanion Skåne
- Föreningen Skånes studieförbund i samverkan
- Nordiskt Valideringsforum
- Studieförbunden i samverkan
- Yrkehögskoleanordnare i Skåne (YHiS)

Så har även varit fallet vad gäller enskilda kommuner, organisationer med flera aktörer (företrädesvis i Skåne).

Inom VALLE 2.0 har även transnationella kontakter tagits och relationer etablerats. Detta framför allt ur aspekten ömsesidigt kunskaps- och erfarenhetsutbyte. Men då mycket av det som sker kring validering i andra EU-länder präglas av en bred syn på validering, har utbytet haft betydelse även för påverkansarbetet i Sverige. Bland de kontakter/relationer som etablerats kan framhållas:

- Validation of non-formal and informal learning – opportunities for special target groups – seminarium/workshop 171128-171201 Kuopio, Finland (finansiering ERASMUS+)
 - Fokus validering inom Ifif-gruppens verksamhetsområden (60 deltagare från 20 länder, projektledare samt två projektpartners deltog)
- Samverkan med Suomen Setlementtiliitto,
 - Kontakt etablerad genom Fritidsforum
 - Kontinuerlig dialog sedan studiebesök hos organisationen våren 2018, med tiden även involverande Validering Väst

Avgörande för utvecklingsarbetet inom VALLE 2.0 har varit den relation och samverkan som mycket tidigt etablerades med BKV och Validering Väst. De arbetsmöten som återkommande avhölls var en mycket viktig arena för avstämning av vad som skedde inom projektet, samtidigt gav mötena nya infallsvinklar och öppnade upp nya spår. Detta möjliggjordes av att de tre aktörerna hade en likartad syn kring vad validering är och vad validering kan användas för. Därmed kom mötena att ha stor betydelse för det påverkansarbete som projektet bedrev.

Även de relationer som etablerades med Skolverket (mycket tack vara ESF-projektet Regiovux) och NVL var viktiga för utvecklingsarbetet. De innebar att det var möjligt att med kort varsel kunna ta upp olika saker till diskussion. En likartad relation hade även BKV och Validering Väst etablerat. Därmed var det vid vissa tillfällen möjligt att få företrädare för Skolverket och NVL att medverka vid våra gemensamma möten. Detta gav möjlighet till en mer fördjupad diskussion kring olika frågeställningar och problemområden.

När det gäller andra former för kommunikation, spridning och påverkan, som olika digitala kanaler, så har de utnyttjats i mer begränsad omfattning. Till del är detta kopplat till resurser och då vad gäller både medel och tid. Vidare förutsatte ett strukturerat och målinriktat arbete med dessa kanaler ett mer uttalat intresse för den digitala tekniken än vad som kännetecknade projektledaren. Men samtidigt fanns även förhoppningen om att de resurser som skulle krävas för arbetet, skulle kunna möjliggöras inom ramen för utvecklandet av en regional plattform för utbildning och arbetsmarknadsinsatser för vuxna. Ambitionen är dock att under våren 2019 göra en strukturerad och lättöverskådlig sammanställning av material från VALLE 2.0 på KFSK:s hemsida (och att då även kontinuerligt uppdatera med nytt inom validering).

När det gäller hur projektresultat förs vidare så sker det på fyra sätt. Det första, och kanske viktigaste, är att två av projektets arbetsgrupper – Vux och Ifif – fortsätter det gemensamma kunskaps- och erfarenhetsutbytet samt utvecklingsarbetet. Arbetsgruppsmöten är inplanerade för hela 2019. För Vux-gruppen är fokus i första hand riktat mot spridning och fortsatt utveckling av mallen för registrering och uppföljning av validering samt fortsatta yrkeslärarträffar. För Ifif-

gruppen är det frågan om legitimitet, det vill säga nationellt erkännande, som fortsatt är den centrala. Till detta kommer arbete kring att ge spridning av kvalitetssäkrade metoder för validering. Gruppernas arbete kommer fortsatt att stödjas av KFSK.

Det andra är att validering nu ingår som en viktig del i den regionala dialogen kring fördjupad samverkan mellan AME, Vux och AF (och även samverkansparter till dessa såsom folkbildning och kompletterande aktörer). Därmed tas kunskaperna och erfarenheterna från samt de relationer som etablerats inom VALLE 2.0, till vara och länkas, fortsatt, till planerna om en övergripande regional plattform för utbildning och arbetsmarknadsinsatser för vuxna.

Det tredje sättet är att KFSK tillsammans med projektpartners från VALLE 2.0 med flera, kommer att fortsätta att bevaka och vara delaktiga i de nationella processer som direkt eller indirekt berör validering, och då inte minst Valideringsdelegationens arbete.

Det fjärde är att VALLE 2.0/KFSK återkommande kontaktas av aktörer från andra delar av landet för information och diskussion kring validering. Bland annat medverkande projektledare med presentation vid Region Kronobergs seminarium/workshop i anslutning till att det regionala utvecklingsarbetet rörande validering drog igång (190212). Vidare är ansvarig för det regionala arbetet i Östergötland nu i dialog med projektledaren.

Slutligen: Har VALLE 2.0 på något sätt bidragit till att utveckla validering?

Här följer citat från två aktörer med mångårig erfarenhet av validering vilka även är centralt involverade i det nationella arbetet kring validering:

- [VALLE 2.0] har haft ett starkt inkluderande synsätt. Er syn är att personer långt ifrån arbetsmarknaden också ska kunna synliggöra sin kompetens.
- [VALLE 2.0] är välkända både regionalt och nationellt.
- [VALLE 2.0] har bedrivit tydlig lobbyverksamhet i viktiga frågor.
- Arbetet med validering har kommit en bra bit på väg. [...] Valle har verkligen bidragit till denna utveckling, lokalt, regionalt och nationellt!

Uppföljning och utvärdering

På grund av omständigheter utanför projektets kontroll dröjde det innan extern utvärderare kom på plats. Men när väl så skedde (vid årsskiftet 2016/17) kom utvärderaren, ASKing, att på ett förtjänstfullt sätt bidra till att utveckla arbetet inom VALLE 2.0. Framför allt har det gällt vad som skulle kunna kallas återkommande avstämnings- och utvecklingsmöten mellan projektledare och biträdande projektledare samt utvärderaren. Dessa möten har varit mycket viktiga då projektets inriktning och arbetssätt i viss utsträckning kom att ändras vid olika tillfällen under projekttiden. Det har vid mötena förts utvecklande diskussioner kring både bakgrunden till förändringarna och vad som planerades som följd av dem. Detta innebar att utvärderaren kunde ge värdefulla råd kring hur uppkomna situationer och problem kunde hanteras. Även de sittningar som utvärderaren hade med Vux- respektive Ifif-gruppen fick formen av avstämnings- och utvecklingsmöten, med ett ömsesidigt utbyte mellan deltagarna och utvärderaren.

Sammantaget kan sägas att utvärderaren under projekttiden kom att fungera som en viktig återkommande samtalspartner.

Många av de konstateranden som framförs i utvärderarens slutrapport var just sådana omständigheter som var uppe till diskussion mellan projektledningen och utvärderaren. Det handlar bland annat om möjligheterna att få arbetsgrupperna att fungera mer självgående, det vill säga vara den motor i projektet som var tänkt. Det handlar också om styrgruppens roll och

funktion, samt hur representativa och vilka mandat styrgruppens medlemmar har i förhållande till sina respektive organisationer. Och det innefattar frågeställningar kring hur involvera arbetsgivare i projektet.

De frågeställningar som slutrapporten avrundas med utgör ett viktigt underlag för det fortsatta arbetet som nu bedrivs på basis av VALLE 2.0:

- VALLE 2.0 har visat att relativt enkla insatser kan ge relativt stora resultat om de organiseras som en successiv utvecklingsprocess i nära samarbete mellan deltagare och projektledare. Hur kan man i framtiden dra nytta av detta och se till att resurserna satsas där de är mest effektiva?
- Hur kan man arbeta för att i större utsträckning integrera aktörer inom högre utbildning i gemensamt utvecklingsarbete kring validering?
- Om de individer som har fått sin kompetens validerat ska kunna få anställning är det av vikt att även arbetsgivare/branscherna erkänner den breda synen på validering som VALLE 2.0 har arbetat med. Hur kan man i framtiden utforma arbetet för att representanter för arbetsgivare/branscher ska inkluderas i utvecklingen av validering?
- Hur kan en framtida plattform för validering inkludera både kompetensförsörjning och validering utifrån en bred, inkluderande syn på validering som möjliggör för individers etablering på arbetsmarknaden utifrån en hänsyn till dessas bakgrund och förutsättningar?

(Hämtat från: Utvärderingsrapport av projektet VALLE 2.0; ASKing juli 2018; s. 28)

När det gäller den interna uppföljningen inom VALLE 2.0 så har även dessa frågor kommit att påverkas av de förändrade inriktningar och prioriteringar som gjorts under projektiden. Projektet hade ett huvudmål: plattformen, samt åtta förväntade konkreta resultat och effekter. Samtliga dessa har varit aktuella under hela projektiden (och är det fortsatt). Vid projektslut hade ingen av dem fullt ut nått vägs ände. Uppföljningen av huvudmål samt konkreta resultat och effekter skedde i form av löpande återkoppling och diskussion i projektets arbetsgrupper, samt med projektets utvärderare.

Någon samlad intern utvärdering av VALLE 2.0 har inte genomförts. Däremot har vid merparten av de större arrangemang som anordnades i VALLE 2.0:s regi, och i samverkan med BKV, genomförts utvärderingar. Resultaten av dessa ger vid handen att den allt övervägande delen av deltagarna uppskattat arrangemangen och funnit dem intressanta och givande.

Slutligen: Det faktum att VALLE 2.0:s projektpartners nu fortsätter arbetet i Vux- och Iflf-grupperna kan i sig sägas vara en väsentlig utvärderingsindikator.

Användande av resultat

Under andra rubriker återfinns skrivningar som på olika sätt belyser hur projektresultaten från VALLE 2.0 kommer att förvaltas och fortsatt utvecklas. Av dessa torde ha framgått att merparten av resultaten snarare är att beteckna som påbörjade och pågående processer, än som färdigställda produkter och modeller.

Här kommer att ges en kortfattad sammanställning av de olika resultaten och/eller processerna samt hur de nu förvaltas och utvecklas; den är ordnad under ett antal sammanfattande rubriker. Resurser för det fortsatta arbetet avsätts av projektpartners i VALLE 2.0 samt av KFSK.

- Arbetsgrupper

Iflf- och Vux-grupperna fortsätter arbetet under 2019. Detta innebär att det kunskaps- och erfarenhetsutbyte samt utvecklingsarbete som påbörjats inom projektet kan fortgå. Grupperna kommer att samlas för möten varannan månad och ambitionen är att kunna genomföra ett gemensamt arbetsmöte under året.

- Kompetensutveckling/Metodstöd

Med stöd av arbetsgrupperna kommer fortsatt spridning att ges åt bl.a:

- Skolverkets stödmaterial kring validering (Vux)
- Skolverkets Webb- och högskoleutbildning kring validering
- NVL:s kvalitetsmodell för validering
- NVL:s rapporter m.m.
- Mall för registrering och uppföljning av validering (Vux)
- Malmö-modellen (Vux)

Vidare kommer att genomföras olika regionala arrangemang, såsom:

- Yrkeslärarträff april 2019 (Vux)

- Projektutveckling

Inom Iflf-gruppen fortsätter arbetet med att utveckla och sjösätta utvecklingsprojekt kring validering inom gruppens verksamhetsområden.

- Regional plattform för utbildning och arbetsmarknadsinsatser för vuxna

Plattformen är nu en integrerad del av den fördjupade dialogen mellan KFSK och AF kring samverkan mellan AME, VUX och AF (samt samverkande aktörer med kommuner och AF). Arbetsmöten samt gemensamma arrangemang för AME, VUX och AF är inplanerade under 2019. Vidare är plattformen en viktig del i KFSK:s argumentation i dialogen med Region Skåne kring hur Kompetenssamverkan Skåne (KoSS) ska formos och utvecklas.

- Omvärldsbevakning och påverkansarbete

Tillsammans med projektpartners från VALLE 2.0 kommer KFSK fortsatt att bevaka hur validering utvecklas i andra delar av landet och nationellt samt i andra EU-länder. När det gäller det sistnämnda kommer projektpartners, samverkanparter och KFSK att delta vid den europeiska valideringskonferensen Validation of prior Learning – 3rd Biennale, Berlin maj 2019.

Vidare kommer KFSK tillsammans med projekt- och samverkansparter, fortsatt att, på olika sätt, medverka i den nationella dialogen kring validering; detta bl.a. genom att delta vid Valideringsdelegationens olika arrangemang.

Kommentarer och tips

Vad som får ett projekt att vara lyckosamt eller ej är inte alltid lätt att identifiera. Men det kan tyckas enkelt, det är ju bara att jämföra uppnådda resultat med de mål som var uppställda i den ursprungliga projektbeskrivningen. Sett ur det perspektivet så var och är VALLE 2.0 ett misslyckat projekt. Målet att uppnå att en regional stödplattform för validering innefattande validering på olika nivåer och för olika syften uppnåddes inte. Ej heller uppnåddes fullt ut de konkreta resultat och effekter som projektet definierat under analys- och planeringsfasen.

Men kan ett projekt som syftar till att bygga en ny struktur baserad på nyformad samverkan mellan en rad olika aktör inom skilda verksamhetsområden förväntas att nå målet fullt ut?

Svaret på frågan borde vara Ja. Men detta förutsätter att samtliga initiativtagare till projektet är fullt medvetna om och bejakar projektets syfte och mål. Det räcker dock inte med detta; det förutsätter även att initiativtagarna, av egen kraft, intresserar och engagerar sig för projektet utifrån en gemensam syn kring syfte och mål.

Att VALLE 2.0 inte kunde nå det uppsatta övergripande målet och ej fullt ut kunde nå de förväntade resultaten och effekterna, är ett resultat av de ursprungliga initiativtagarnas oenighet kring projektets syfte och mål. Projektet som sådant utvecklades på basis av kunskaper och erfarenheter från förstudien VALLE, vilka utmynnade i konstaterandet att validering är en generell metod som kan tillämpas inom en rad olika verksamhetsområden och för en rad olika syften. Detta framfördes tydligt i såväl slutrapporten från VALLE, som projektbeskrivningen för VALLE 2.0. Även konstaterandet att validering sällan, eller aldrig, kan stå för sig självt, utan är

en metod som kan tillämpas inom en eller i samverkan mellan flera verksamhetsområden, finns med i förstudierapporten och artikuleras fullt ut under genomförandeprojektet. Validering är en del av en större helhet.

Under projekttiden visade det sig, vilket bör ha framgått av vad som tidigare redovisats, att det inte rådde konsensus bland initiativtagarna kring dessa synsätt. Detta blev tydligt i diskussionerna och arbetet kring en regional plattform för utbildning och arbetsmarknadsinsatser för till vuxna. På så sätt försvårades möjligheterna att uppnå såväl det övergripande målet som de förväntade resultaten och effekterna av projektet. Målet förutsatte ett aktivt stöd från samtliga initiativtagares sida – det vill säga från samtliga aktörer i KoSS; resultaten och effekterna var, i sin tur, avhängiga av detta stöd.

Men var då VALLE 2.0 ett totalt misslyckande?

Nej, de konkreta resultat, effekter och, framför allt, de processer som VALLE 2.0 utmynnade i lever nu vidare i kraft av projektpartners och samverkanspartners fortsatta intresse och engagemang. Och processerna har en stadga i att de är integrerade delar av den fördjupade samverkan som nu utvecklas mellan kommuner och AF med flera, med KFSK som koordinerande. Därmed är även en regional plattform för utbildning och arbetsmarknadsinsatser för vuxna, inkluderande samverkan kring validering inom olika verksamhetsområden och för olika syfte, fortsatt en högst levande tanke.

Av vad som redogjorts för i andra sammanhang i denna rapport torde det ha framgått att VALLE 2.0 i viss mån kom att stå i motsättning till Valideringsdelegationen. Det bör även ha framgått att detta inte gäller vad delegationen gjort och gör, utan vad den inte gjort och gör. Det delegationen föreslagit och initierat kring validering inom det formella utbildningssystemet och branschmodeller har, som tidigare framhållits, fullt ut gillats och anammats inom VALLE 2.0. Den skiljaktiga uppfattningen har rört inom vilka områden och för vilka syften valideringen kan användas. Eller riktigare, vad det är som kan definieras som validering.

Från VALLE 2.0:s sida har återkommande, i olika sammanhang, framförts det som var projektets grundsyn: att validering är en generell metod som kan tillämpas inom olika verksamhetsområden och för olika syften. Det har framförts vid delegationens olika arrangemang, det har framförts vid arrangemang i andras regi. Förhoppningen är att detta i någon mån har burit frukt och i slutändan kommer att påverka vad Valideringsdelegationen föreslår i december 2019.

Avslutningsvis några sammanfattande, mer generella, konstaterande och reflektioner, baserade på erfarenheter från VALLE 2.0, möjligtvis till gagn för kommande projekt:

- Förankra – och återförankra kontinuerligt – projektet gentemot dess initiativtagare.
- Tillse att projektet är förankrat och bejakas på alla nivåer – operativ, mellanchefs- och chefsnivå – inom såväl den egna som medverkande organisationer.
- Försäkra er om att projektets styrgrupp de facto och inte enbart pro forma, är en styrgrupp, det vill säga att de som ingår är intresserade, representativa och – Viktigast! – Har mandat att fatta beslut på sina respektive organisationers vägnar
- Förutsätt inte, oaktat hur väl ni än har hanterat ovanstående tre punkter, att andra – såväl i den egna som i samverkande organisationer – intresserar sig för samt bevakar och befrämjar projektet.
- Se inte projektpartnerskapet som ett slutet kollegium – bejaka nytillkomna intressenter.
- Se inte projektbeskrivningen som en manual, utan som en vägledning – verkligheten måste få påverka.

- Se inte budgeten som ett regelverk, utan som en ett ramverk – verkligheten måste få påverka.
- Avsätt en rejäl och reell resurs för projektadministration.
- Avsätt en rejäl och reell resurs för allt som rör digitalt baserad information m.m.

VALLE 2.0:s projekt-, samverkans- och kontaktpartners

Vi vill rikta ett varmt tack till alla olika aktörer som på olika sätt bidragit till arbetet i och utvecklingen av VALLE 2.0. Deras intresse och engagemang var av avgörande betydelse för projektet. Det höll projektet på rätt köl samtidigt som det öppnade upp för nya tankar, idéer och möjligheter.

Medfinansierande projektpartners

- Arbetsförmedlingen marknadsområde syd
- Burlövs kommun
- Folkuniversitetet
- Fritidsforum
- Helsingborgs stad
- Kristianstad kommun
- Landskrona stad
- Lunds kommun
- Lunds universitet
- Malmö stad
- Malmö universitet
- Osby kommun
- Rädda Barnen region syd

Tillkommande partners i projektets arbetsgrupper

- Albins folkhögskola
- Högskolan Kristianstad
- Merit utbildning
- NBV – Nykterhetsrörelsens bildningsverksamhet
- Skurups kommun
- Skånes folkhögskolor i samverkan

Samverkanspartners

- Blekinge kompetensvalidering
- Dala valideringscentrum
- NVL – Nodiskt nätverk för vuxnas lärande
- Nordiskt valideringsforum
- Skolverket
- Studieförbunden
- Suomen Setlementtiliitto
- Validering väst

Återkommande kontaktpartners

- Arbetsförmedlingen HK
- MUCF – Myndigheten för ungdoms och civilsamhällsfrågor
- MYH – Myndigheten för Yrkeshögskolan
- SKL – Sveriges kommuner och landsting
- Valideringsdelegationen

Om någon aktör i hastigheten har tappats bort så är det ett missöde från vår sida som vi framför ett uppriktigt beklagande för.

Förkortningar

- AF Arbetsförmedlingen
- AME Kommunala arbetsmarknadsenheter (mtsv.)
- ASF Arbetsintegrerade sociala företag
- BKV Blekinge Kompetensvalidering
- ESF Europeiska socialfonden
- HUB Högre utbildning (arbetsgrupp)
- Iflf Icke-formellt & Informellt lärande (arbetsgrupp)
- KFSK Kommunförbundet Skåne
- KoSS Kompetenssamverkan Skåne
- KUB Kartläggning, Utveckling, Bekräftelse (valideringsmodell)
- MUCF Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor
- NBV Nykterhetsrörelsens bildningsverksamhet
- NVL Nordiskt nätverk för vuxnas lärande
- OCN Open College Network (valideringsmodell)
- PO Programområde (ESF)
- SKL Sveriges kommuner och landsting
- SYV Studie- och yrkesvägledare eller Studie- och yrkesvägledning
- UHR Universitets- och högskolerådet
- Vux Kommunal vuxenutbildning
- YH Yrkeshögskolan
- YHiS Yrkeshögskolan i Skåne (förening)